

Ποιος είσαι τελικά - Αιμίλιος Χειλάκης

Νίκος Μωραΐτης: Αιμίλιε Χειλάκη, "ποιος είσαι τελικά;"

Αιμίλιος Χειλάκης: Όταν μου είπες ότι θα κάνεις μια τέτοια εκπομπή, αμέσως σου είπα, ναι. Γιατί είναι μία πολύ ωραία ευκαιρία να ερωτηθώ δημοσίως και να αναρωτηθώ και εγώ δημοσίως, ποιος είμαι. Νομίζω πως όλοι οι άνθρωποι είμαστε τα "όχι" μας και όχι τα "ναι" μας. Είμαστε αυτοί που μας αρνηθήκανε και τα πράγματα που αρνηθήκαμε. Είμαστε ό,τι κινηθήκαμε να γίνουμε, γιατί μας είπαν ότι δεν θα τα καταφέρεις. Εγώ είμαι ένα τέτοιο παιδί.

Είχα πει θέλω να γίνω ηθοποιός, μου λέγανε "εσύ αποκλείεται, πώς θα γίνεις ηθοποιός;" Τους το απέδειξα. Μου είχε πει η μητέρα μου "θα σου κόψουμε το χαρτζιλίκι και δεν πρέπει να γίνεις ηθοποιός, πρέπει να σπουδάσεις κάτι." Με κομμένο χαρτζιλίκι, εγώ τα κατάφερα. Τελείωσα τη Σχολή. Μου είχαν πει με ποιον θες να δουλέψεις; Λέω με τον Λευτέρη Βογιατζή. Λέει, ο Λευτέρης Βογιατζής, σιγά τώρα μην πάρει εσένα... Με τον Λευτέρη Βογιατζή τα κατάφερα και δούλεψα.

Είμαι διαρκώς ο άνθρωπος ο οποίος ονειρεύτηκε κάποιους ανθρώπους πολύ υψηλούς και τους κυνήγησε να είναι δίπλα τους. Εμένα μου αρέσει πάρα πολύ να αντιλαμβάνομαι τον εαυτό μου επίσης, μέσα από τους άλλους.

Νίκος Μωραΐτης: Είναι η κατάλληλη εκπομπή.

Αιμίλιος Χειλάκης: Μα, βέβαια. Η λέξη ετεροπροσδιορισμός ή ετεροκαθορισμός εμένα δεν μου είναι καθόλου κακή. Είναι ο τρόπος που εγώ αντιλαμβάνομαι τον εαυτό μου μέσα από τους ανθρώπους που θαυμάζω. Δεν θα ετεροπροσδιοριστώ από κάποιον άνθρωπο που μου είναι αδιάφορος.

Νίκος Μωραΐτης: Είπες ήδη ένα όνομα...

Αιμίλιος Χειλάκης: Είπα ήδη ένα όνομα, ένα τεράστιο όνομα που λέγεται Λευτέρης Βογιατζής. Οι νεότεροι δεν τον ξέρουν. Οι της ηλικίας μας, τον ξέρουν πάρα πολύ καλά. Υπήρξε ο σπουδαιότερος θεατρικός σκηνοθέτης στη δεκαετία του '80 του '90 και του 2000. Δεν έχει κάνει κάποια... όχι, έχει κάνει κάποιες ταινίες του Παναγιωτόπουλου. Δηλαδή, κάποιιοι μπορούν να τον βρουν τον Λευτέρη Βογιατζή σαν πρόσωπο. Ίσως, είναι μία οικεία φυσιογνωμία, αλλά ήταν ένας εξαιρετικά επιδραστικός άνθρωπος, σε όλους μας που δουλέψαμε μαζί του. Ακόμα δηλαδή τον μνημονεύουμε διαρκώς.

Η επιδραστικότητά του δεν ήταν πάντα θετική. Αλλά συνήθως οι επιδραστικότητες είναι αυτές οι οποίες έχουν μία τοξικότητα, με την έννοια της λέξης, όχι που χρησιμοποιούμε εμείς στην Ελλάδα... Με το ότι μπαίνουν κάτω από το δέρμα σου. Και αυτός ο άνθρωπος ήταν εξαιρετικά επιδραστικός, έμπαινε κάτω από το δέρμα σου.

Νίκος Μωραΐτης: Υπήρχαν ηθοποιοί που δεν τον άντεχαν.

Αιμίλιος Χειλάκης: Υπήρξαν ηθοποιοί οι οποίοι έχουν πάθει μεγάλο κακό. Ηθοποιοί οι οποίοι παράτησαν τη δουλειά μετά από αυτόν. Υπήρξαν ηθοποιοί οι οποίοι έγιναν ακόμα πιο ολοκληρωμένοι μετά από αυτόν.

Οι ηθοποιοί είμαστε μικρά παιδιά, αλλά κάποια στιγμή πρέπει να ενηλικιωνόμαστε. Ο Λευτέρης ήταν μία εποχή παιδικότητα που είχαμε όλοι, με έναν παρά πολύ αυστηρό δάσκαλο. Κάποια στιγμή έπρεπε, αυτό που μάθαμε από τον Λευτέρη, να το αναλάβει ο καθένας μόνος του. Έχουν υπάρξει ηθοποιοί μέσα από τον Λευτέρη οι οποίοι κάνανε σπουδαίες καριέρες. Γιατί αναλάβανε το τι καταλάβανε από τον Λευτέρη. Δεν ήταν όμως...

Νίκος Μωραΐτης: Όταν έχεις έναν τέτοιο δάσκαλο και τον "εγκαταλείπεις", σε εισαγωγικά, από τη μια είναι ενηλικίωση, από την άλλη μήπως είναι και προδοσία;

Αιμίλιος Χειλάκης: Έτσι το θεωρούσε ο Λευτέρης. Το θεωρούσε μεγάλη προδοσία. Αλλά για εμάς, ήταν απογαλακτισμός και ο απογαλακτισμός είναι το πρώτο στάδιο της ενηλικίωσης, ή το οριστικότερο στάδιο της ενηλικίωσης.

Νίκος Μωραΐτης: Σε αυτό που είσαι σήμερα, τι σου έδωσε ο Λευτέρης Βογιατζής;

Αιμίλιος Χειλάκης: Τρόπο, κανόνα, εμμονή... Έναν δρόμο να μην κάνω τα λάθη του. Τα είδα τα λάθη του και δεν θέλω να τα κάνω. Δεν θέλω να προσβάλλω τους συναδέλφους μου, δεν θέλω να προσβάλλω τον άνθρωπο που κάνει λάθος. Θέλω να του λέω ότι δεν υπάρχει κάτι λάθος, υπάρχει το χρήσιμο ή το μη χρήσιμο στη δουλειά μας. Δεν υπάρχει η έννοια του λάθους. Υπάρχει αυτό το οποίο μπορεί να μην λειτουργεί τώρα.

Εγώ μπόρεσα να ανθίσω στον Λευτέρη γιατί ακριβώς του πήγα κόντρα. Γιατί διαφώνησα μαζί του. Ήμουν 25 χρονών, 26... Διαφώνησα και ήταν πολύ σκληρό το να διαφωνήσει ένα παιδί 26 χρονών, που δεν έχει διαμορφώσει τίποτα, με έναν άνθρωπο ο οποίος ήταν μια ιδιοφυΐα θεατρική, μια ιδιοφυΐα του επαγγέλματος.

Νίκος Μωραΐτης: Σε τι; Δηλαδή...

Αιμίλιος Χειλάκης: Διαφώνησα στο ότι αυτό που μας λες σήμερα, δεν είναι το ίδιο με αυτό που μας είπες χθες. Εγώ, τι από τα δύο να ακολουθήσω; Ο άνθρωπος βέβαια, είχε ένα μυαλό το οποίο κάλπαζε και αυτό που ζητούσε σήμερα, αύριο είχε γίνει κάτι άλλο. Και εγώ τόλμησα στα 25 μου, στα 26 μου, να του πω, μα μου είπες άλλο χθες, γιατί μου ζητάς να κάνω άλλο σήμερα; Με τον κίνδυνο να θεωρηθώ ότι είμαι ο χαζός της παρέας που δεν κατάλαβε ότι χθες ήταν το ίδιο με αυτό που σου ζητάει σήμερα, γιατί εκεί πέρα μπλοκάρει ένα νέο παιδί. Ότι, μήπως δεν κατάλαβα εγώ, μήπως είμαι ο χαζός;

Και μου είχε παραδεχτεί τότε ότι έχεις δίκιο, δεν σου ζητάω το ίδιο, αλλά το θέμα είναι σε αυτή την πρόβα τα πράγματα να προχωράνε. Να κάτι που έχω κερδίσει από τον Λευτέρη.

Επίσης, έμαθα ότι πρέπει να κάνουμε τα όνειρά μας. Όποια και αν είναι αυτά. Και ο συγκεκριμένος άνθρωπος αγαπούσε πάρα πολύ τους ανθρώπους οι οποίοι -δεν το έδειχνε- τους ανθρώπους οι οποίοι αυτό που πιστεύανε το κάνανε. Τους θαύμαζε. Απλά τους ήθελε δίπλα σε

αυτό που ήθελε αυτός να κάνει. Δηλαδή, να ανθίζεις, αλλά όχι εδώ πέρα δίπλα μου. Θέλω εδώ πέρα δίπλα μου να είσαι αυτό που χρειαζόμαι εγώ.

Νίκος Μωραΐτης: Είναι φοβερό πάντως, το πρώτο πρόσωπο που αναφέρεις, είναι ένα πρόσωπο με το οποίο είχες συγκρουσιακή σχέση. Και επειδή ανέφερες εμμέσως κι άλλο ένα. Νομίζω, είπες η μάνα σου, σου 'κόψε το χαρτζιλίκι.

Αιμίλιος Χειλάκης: Βέβαια, βέβαια. Σου είπα πριν ότι τα πράγματα που θέλουμε να κάνουμε, έχουν αντίκτυπο σε κάποιους ανθρώπους. Είτε αυτοί είναι οι σύντροφοί μας, είτε είναι το επαγγελματικό μας ή το οικογενειακό μας περιβάλλον. Κάποιοι με ισχυρή γνώμη θα διαφωνήσουν με εσένα. Στη διαφωνία αρχίζεις και χτίζεις χαρακτήρα, όχι στη συμφωνία. Στο γιατί διαφωνείς. Δεν είναι να διαφωνήσεις γαϊδουρινά και μουλαρίσια, είπες εσύ αυτό, εγώ θα πω το άλλο. Όχι. Γιατί αντιλαμβάνομαι ότι αυτό που είπες, εγώ δεν το πρεσβεύω. Να σου πω και εγώ τη γνώμη μου;

Αν κάτι με ορίζει ως προοδευτικό δημοκράτη, είναι ακριβώς αυτό. Ότι μπορώ να ακούσω την άλλη άποψη. Απλά γιατί την έχω ζητήσει και εγώ ο ίδιος να ακουστεί η δική μου. Και επειδή εγώ το έχω κάνει από μικρό παιδί και έχω συγκρουστεί από τα 15 μου, με τους γονείς μου, με τον αδερφό μου, έχω συγκρουστεί στα διαβάσματά μου, έχω συγκρουστεί με τους ανθρώπους που διαφωνούσαν πολύ μαζί μου, γιατί απλά δεν 'θελαν να με ακούσουν.

Είμαι ένας άνθρωπος που θα ζητήσει την άλλη γνώμη. Δεν θέλω να είναι διαρκώς συγκρουσιακή η σχέση με τους ανθρώπους. Θέλω να μπορώ να ακούω την άλλη γνώμη και ζητάω την άλλη γνώμη.

Είμαι... Ποιος είμαι τελικά; Είμαι τα διαβάσματά μου. Είμαι ο Βέμπερ στο "Καπιταλισμός και Προτεσταντισμός". Είμαι ο Μπακούνιν στο "Θεός και Κράτος".

Νίκος Μωραΐτης: Μισό μισό... Ένας ένας... Βέμπερ... Αν και να σου πω κάτι. Νομίζω ότι την οικογένεια την πέρασες...

Αιμίλιος Χειλάκης: Θα ξανάρθω στην οικογένεια. Γιατί η οικογένεια είναι... Ουσιαστικά από τον αδερφό μου εγώ τα ξεκίνησα αυτά τα διαβάσματα.

"Προτεσταντισμός και Καπιταλισμός". Δεν θα θυμηθώ ποιο διάβασα πρώτο. "Θεός και Κράτος" του Μπακούνιν. Κατάλαβα εκείνη τη στιγμή τον ντε Σαντ. Ντε Σαντ εγώ διάβασα για το πορνό του. Όλοι για το πορνό θα διαβάσουν τον ντε Σαντ όταν είναι στα 14 - 15. Κάποια στιγμή, όμως, καταλαβαίνεις ότι υπάρχουν τεράστια κομμάτια του ντε Σαντ που μιλάνε για τη σχέση της Εκκλησίας με το Κράτος τότε. Τον ντε Σαντ τον φυλακίσανε για αυτό. Ήταν μία από τις φωνές που μίλησε για το ότι οι ευγενείς και οι αστοί συνορεύουν στο πώς συγγενεύουν με την εκκλησία, για να... ουσιαστικά για να διοικήσουν τους άλλους.

Ξέρεις ποιος είχε μιλήσει πρώτος για αυτό; Εκατό χρόνια πριν, ο Μολιέρος. Άκου τώρα λοιπόν, τα διαβάσματά μου πώς έρχονται ένα ένα και δένουν. Γιατί εγώ λατρεύω τον Μολιέρο και έχω ανεβάσει τρία έργα του. Γιατί εγώ πεθαίνω να μιλήσω για τον άνθρωπο ο οποίος στην Αναγέννηση, στα τέλη της Αναγέννησης αρχές του Διαφωτισμού, αυτός είπε: Προσέξτε γιατί ο

αστός που έρχεται, δηλαδή, ο έμπορος, αυτός που έχει λεφτά και όχι τίτλο, θα κάνει τα ίδια κόλπα που έκανε αυτός που είχε τίτλο, για να μπορέσει να διοικήσει τον κόσμο. Θα δέσει με την εκκλησία, με τον φόβο του θανάτου.

Ξέρεις ποιο είναι το θέμα με τη θρησκεία; Εγώ καταλαβαίνω τον άνθρωπο ο οποίος πιστεύει, γιατί είναι μια βαθιά ανάγκη. Το κακό που έχει η όποια θρησκεία, είναι ότι διαχειρίζεται τον φόβο του θανάτου του και όχι την ελευθερία να πιστέψει σε κάτι υψηλότερο. Αν σκεφτείς, ο φονταμενταλισμός αυτό προβάλλει.

Νίκος Μωραΐτης: Αλλά κάτσε... αν το πάρουμε ανάποδα, όμως, ίσως και ο φόβος του θανάτου σε οδηγεί στη θρησκεία. Σε οδηγεί από... Δεν θα στο πάρω φιλοσοφικά, από την πολύ απλή ανάγκη ενός ανθρώπου να κάνει τον σταυρό του σε ένα εικόνισμα και να πει "Παναγία μου, βοήθα με", γιατί... αυτό.

Αιμίλιος Χειλάκης: Δεν θα διαφωνήσω. Η χειρότερη μορφή φασισμού είναι να διαχειρίζεσαι την αδυναμία κάποιου, αντί για να μπορείς να την θεραπεύσεις, να την προλάβεις, να μη χρειάζεται να υπάρξει δεισιδαιμονία στον κόσμο.

Όχι, μας βολεύει, μας βολεύει πάρα πολύ, γιατί είναι πιο εύκολο να σε διαχειριστώ αν εσύ φοβάσαι κάτι. Αν εσύ πιστεύεις ότι κάτι θα σου κάνει κακό, πριν σου συμβεί. Κι έτσι εγώ θα σε φοβίζω διαρκώς με αυτό το κακό που έρχεται. Είναι πολύ εύκολος τρόπος διαχείρισης, διοίκησης, κυβέρνησης, το να... να σου προβάλω το τι έχεις να πάθεις αν δεν έρθεις δίπλα μου.

Νίκος Μωραΐτης: Τώρα όλους αυτούς, τον Μαρκήσιο ντε Σαντ ας πούμε, τον Μολιέρο, τον Μπακούνιν, καλά τον Μολιέρο οκ... τους κατάλαβες στα 14-15;

Αιμίλιος Χειλάκης: Δεν καταλαβαίνεις ποτέ κάτι το οποίο είναι με ειδικούς όρους. Ψυχανεμίζεσαι κάτι, όμως... Εγώ είχα την ευτυχία, να, εντός εισαγωγικών, "σπουδάσω" Πολιτικές Επιστήμες στις καταλήψεις των Εξαρχείων της δεκαετίας του '80.

Στις καταλήψεις των Εξαρχείων στη δεκαετία του '80, συνέβαινε αυτό που λέγανε τότε διαφώτιση, αλλά ουσιαστικά ήταν: Θα διαβάσεις το "Κεφάλαιο" αν θες, θα διαβάσεις και το "Ο Αγών μου". Το "Κεφάλαιο" σου δίνει μία αίσθηση του διεθνούς, το "Ο Αγών μου" του Χίτλερ, του εθνικισμού. Εγώ συγκριτικά διάβασα. Τα διαβάσματά μου τα εξωσχολικά ήταν συγκριτικά πάντα. Δεν ήταν μονοκοπανιά. Διάβασε αυτό, αυτό θα μάθεις, αυτό θα λες. Όχι. Διάβασε αυτό και διάβασε και εκείνο.

Είχαμε κάποιον, έναν σπουδαίο τύπο, ο οποίος μας έλεγε: τον Χριστιανισμό τον μαθαίνετε στο σχολείο, εντάξει. Να σας μιλήσουμε για το Ισλάμ, για το τι είναι Βουδισμός, για το τι είναι οι άλλες θρησκείες οι οποίες είναι πιο ανιμιστικές. Να έχεις να διαλέξεις, ρε παιδί μου. Να έχεις να μπορείς να καταλάβεις.

Ξέρεις, είμαι τα τα διαβάσματά μου, αλλά είμαι τα διαβάσματα μου τα οποία εμένα με οδήγησαν στο να ρωτήσω το επόμενο πράγμα. Δεν είναι τα διαβάσματά μου που απάντησαν σε κάτι. Και αυτό που σου λέω είναι το γενικό πρόσημο του Αιμίλιου στα 55 του.

Νίκος Μωραΐτης: Πώς το διαβάζεις το "Ο Αγών μου" του Χίτλερ;

Αιμίλιος Χειλάκης: Το "Ο Αγών μου" του Χίτλερ έχει ένα τεράστιο "Εγώ" μέσα, που προσπαθεί να σου δείξει ο άλλος ότι κάνω τα πάντα για τον συμπολίτη μου. Αυτό το "Ψωμί μόνο για Έλληνες", "Deutschland über alles", "Make America Great Again". Όλα αυτά έχουν κοινή ρίζα τον εθνικισμό. Ότι η δικιά μου ομάδα ανθρώπων είναι η καλύτερη του κόσμου.

Ξέρεις πώς γεννήθηκε ο εθνικισμός; Όταν διαλύθηκαν οι μεγάλες αυτοκρατορίες. Προσπαθούσαν να αποκτήσουν εθνική ταυτότητα τα μικρά κράτη που γεννηθήκανε. Ένα από αυτά ήταν και η Ελλάδα. Η Ιταλία ήτανε... διάσπαρτα, η Αυστροουγγαρία, η ρωσική αυτοκρατορία. Όταν προσπαθείς λοιπόν να αποκτήσεις την εθνική σου ταυτότητα, να καταλάβεις τι είσαι...

Είπανε τώρα στους εξεγερμένους του 1821, είστε απόγονοι του Σωκράτη. Ποιος είναι αυτός; Ένας ξάδερφος από το χωριό. Λέγε εσύ ότι είσαι απόγονος του Σωκράτη, του Σοφοκλή και του Ευριπίδη και εμείς θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε ότι είσαι ο καλύτερος του κόσμου. Ειδάλλως, δεν μπορεί ο άλλος να πάρει το όπλο και να πάει να σκοτωθεί. Πρέπει να δημιουργήσει μια ταυτότητα του καλύτερου. Αυτό, όμως, μετά αφήνει κατάλοιπα τα οποία δεν σβήνουν.

Το πρόβλημα που έχει αυτή τη στιγμή η Ευρώπη, νομίζω, για το έχει γυρίσει πολύ συντηρητικά στις διακυβερνήσεις της, είναι ακριβώς αυτό. Ότι διαχειρίστηκαν τον φόβο του ξένου με την έννοια του λευκού Χριστιανού ξανά. Αν το φανταστείς, ο Ορμπάν, η Μελόνι, η Λεπέν, όλοι οι ακραίοι δεξιοί που υπάρχουν στην Ευρώπη, σε τι σε κάνουν να φοβηθείς; Τον μετανάστη. Όλοι το μεταναστευτικό βάζουν μπροστά. Άρα, σου απάντησα τι καταλαβαίνεις από το "Ο Αγών μου". Τι καταλαβαίνεις ας πούμε, τι είναι ο διεθνισμός από τον Μαρξ. Το καταλαβαίνεις γιατί σου μιλάει για ένα μεγάλο πεδίο, ότι η πατρίδα σου είναι όλη η γη.

Νίκος Μωραΐτης: Να σε διακόψω... Αυτό ουσιαστικά που ρώτησα σε σχέση με τον Χίτλερ, δεν είναι... δεν έχει να κάνει με το περιεχόμενο τόσο, αλλά, πώς διαβάζεις ένα βιβλίο ενός συγγραφέα που είναι το απεχθέστερο πρόσωπο στην Ιστορία;

Αιμίλιος Χειλάκης: Γιατί εμένα αυτό μου μάθανε τότε. Η γνώση σου...

Νίκος Μωραΐτης: Θέλει κόπο; Πρέπει να ξεπεράσεις το ότι αυτό είναι γραμμένο...

Αιμίλιος Χειλάκης: Κατά πάσα πιθανότητα, με έναν τρόπο ναι, το ακούω αυτό που λες... Αλλά τότε, εγώ στα 15 μου, έμαθα ότι μην διαβάζεις μόνο ένα πράγμα, διάβαζε και το άλλο. Μου το μάθανε. Ήταν τεράστιο κέρδος αυτό.

Κι εκεί πέρα αρχίζει ένα παιδί 15 χρονών να... όχι να καταλαβαίνει ακριβώς τους όρους, αλλά να καταλαβαίνει ότι σε αυτό που λέγεται υπάρχει και κάτι άλλο, άκουσέ τα και τα δύο.

Νίκος Μωραΐτης: Τώρα, ερχόμαστε λίγο πάλι στην οικογένεια. Αυτό η οικογένεια πώς το αντιμετωπίζει;

Αιμίλιος Χειλάκης: Η οικογένεια πώς το αντιμετωπίζει... Η οικογένεια...

Νίκος Μωραΐτης: Γιατί δεν είναι και ό,τι καλύτερο μπορεί να της τύχει φαντάζομαι.

Αιμίλιος Χειλάκης: Δεν νομίζω η οικογένεια τότε να είχε καταλάβει ότι μου συνέβαιναν όλα αυτά. Γιατί τότε ήταν μία εξωσχολική δραστηριότητα καλύτερη από το να παίξω ποδόσφαιρο, που παίζαμε μπάλα.

Πήγαινα στις καταλήψεις των Εξαρχείων, ούτως ή άλλως πήγαινα σχολείο στο κέντρο της Αθήνας και μπορούσα να πάω στα Εξάρχεια. Ήτανε ένα...

Οι γονείς μου θέλανε, πολύ σοφά και σωστά, γιατί έτσι μάθανε, να αποκατασταθώ έχοντας κάνει ένα επάγγελμα το οποίο ήταν τότε το ευπρεπές. Δικηγόρος, γιατρός, διπλωμάτης, ένας CEO να γινόμεουν. Δεν είχαν ακριβώς τι θέλανε, ένα από αυτά. Στην πρώτη δέσμη θα ήμουν, στη δεύτερη, στην τρίτη... Να ήμουν ο καλύτερος της δέσμης, στο καλύτερο επάγγελμα.

Εμένα δεν με ενδιέφερε, όμως, αυτό. Δεν με ενδιέφερε δηλαδή, να γίνω κάτι που ήθελες εσύ. Να σου αποδείξω ότι είμαι ο καλύτερος. Με ενδιέφερε να κάνω κάτι το οποίο θα με έκαιγε εμένα. Και γνώρισα το θέατρο.

Να σου πω λοιπόν, ένα άλλο τεράστιο άτομο το οποίο με επηρέασε. Λέγεται Φλόρα Κακλαμάνη. Δεν την ξέρει κανένας. Δεν είναι διάσημο πρόσωπο. Ήταν η δασκάλα στο λύκειο η οποία έκανε τη θεατρική ομάδα. Η Φλόρα Κακλαμάνη έρχεται σε κάθε μου παράσταση. Είναι η πιο φανατική μου θεατής. Και όποτε τη βλέπω λέω: εσύ φταις που το θέατρο βασανίζεται από εμένα, της κάνω για πλάκα.

Νίκος Μωραΐτης: Υπήρχε σπίθα ή στην έβαλε;

Αιμίλιος Χειλάκης: Η σπίθα ήταν τα διαβάσματά μου στον Μπρεχτ. Που τον διάβασα τον Μπρεχτ για πολιτικούς λόγους. Τα ποιήματά του είχα διαβάσει. Είχα διαβάσει τον "Κύκλο με την κιμωλία" γιατί ήταν... είχαμε μιλήσει κάποια στιγμή για τον πατριωτισμό μέσα σε ένα σοσιαλιστικό περιβάλλον. Πώς μπορεί να είσαι πατριώτης στον σοσιαλισμό; Τι είναι αυτό; Αφού εσύ είσαι διεθνιστής. Ναι, αλλά η έννοια του πατριωτισμού έχει να κάνει με το ευ ζην του τόπου σου και ο τόπος μου εμένα αυτή τη στιγμή, έχει ΛΟΑΤΚΙ προσωπικότητες, έχει μετανάστες, έχει ανθρώπους που δεν θέλανε να είναι εδώ. Έχει διαφορετικούς ανθρώπους οι οποίοι υπάρχουν στα περίξ. Αυτό λοιπόν είναι κάτι που μου το έμαθαν τα διαβάσματά μου.

Ποιος είμαι; Έμαθα να καταλαβαίνω τι θα πει ο ερωτευμένος Αιμίλιος από τον Καβάφη. Από τι θα μάθει ένα παιδί 15 χρονών, 16...; Υπάρχει πιο ωραίος τρόπος να καταλάβεις τον έρωτα από το να διαβάσεις Καβάφη;

Νίκος Μωραΐτης: Βάζεις και τον Καβάφη στο παζλ τώρα...

Αιμίλιος Χειλάκης: Ο Καβάφης είναι νομίζω ο τρόπος που έμαθα να σέβομαι τον ερωτευμένο άνθρωπο. Θέλει σεβασμό ο ερωτευμένος άνθρωπος. Γιατί μπορεί να τον τσακίσεις. Δεν έχουμε σεβαστεί τους έρωτές μας.

Νίκος Μωραΐτης: Κάτσε, αυτό είναι αν είναι ερωτευμένος ο άλλος, αν είσαι εσύ; Πώς θα σου δείξει σεβασμό;

Αιμίλιος Χειλάκης: Αν είσαι εσύ... Αν έχεις δείξει σεβασμό σε κάποιον όταν είναι ερωτευμένος θα σου δείξει και αυτός. Ένας από τους τρόπους που κατάλαβα ότι τον ερωτευμένο δεν... δεν τον χτυπάς, γιατί είναι ήδη χτυπημένος, ήταν ο Καβάφης. Γιατί; Γιατί έτσι το κατάλαβα εγώ. Διαβάζοντας τον Καβάφη στα 35 μου κατάλαβα άλλα πράγματα. Τώρα πρόσφατα που διάβασα ξανά Καβάφη είδα έναν πιο πολιτικό Καβάφη.

Νίκος Μωραΐτης: Η πρώτη φορά ποια ήταν;

Αιμίλιος Χειλάκης: Η πρώτη φορά... ήμουν 14, 15... Εκεί στα 15 συνέβησαν όλα τα σπουδαία.

Νίκος Μωραΐτης: Η δασκάλα πότε έρχεται, που ανέφερες;

Αιμίλιος Χειλάκης: 16.

Νίκος Μωραΐτης: Και τι κάνει ακριβώς αυτή η κυρία;

Αιμίλιος Χειλάκης: Είχε μια θεατρική ομάδα στο σχολείο, που άλλαξα σχολείο εγώ, από την Α' λυκείου πήγα στη Β' σε άλλο σχολείο και πήγα στη θεατρική ομάδα. Ήταν μία όμορφη κοπέλα που ήρθε και λέει ποιοι θέλουν να έρθουν στη θεατρική ομάδα; Λέω εγώ, εγώ δεσποινίς.

Νίκος Μωραΐτης: Επειδή ήταν όμορφη;

Αιμίλιος Χειλάκης: Επειδή ήταν όμορφη, βέβαια. Είδες τι φοβερό που είναι η ομορφιά; Και η ομορφιά είναι πολύ ωραίο εργαλείο, αρκεί να μην γίνει όπλο. Το θέμα είναι αυτό. Το πρόβλημα της κοινωνίας μας είναι ότι γίνεται όπλο η ομορφιά. Πάει να σε χτυπήσει. Ενώ υπάρχουν τόσο όμορφοι άνθρωποι οι οποίοι μπορείς να κάτσεις δίπλα τους και να τους ακούς, επειδή ακριβώς είναι όμορφοι. Γιατί η ομορφιά είναι αυταπόδεικτη. Δεν είναι ένα μυαλό το οποίο αν ξεκινήσει να σου μιλήσει θα σε γοητεύσει. Η ομορφιά είναι το σημάδι γοητείας που το βλέπεις και μένεις άναυδος.

Πόσες φορές έχουμε μείνει άναυδοι από ανθρώπους όμορφους. Άντρες ή γυναίκες, δεν έχει σημασία. Δεν έχει να κάνει με σεξουαλικότητα, εδώ. Έχει να κάνει με την εμφάνιση.

Νίκος Μωραΐτης: Θυμάσαι η δασκάλα αυτή τι σου πρόσφερε ακριβώς; Τι σου άνοιξε;

Αιμίλιος Χειλάκης: Έκανε ένα παιδί το οποίο ήταν πολύ κλειστό και βίαιο...

Νίκος Μωραΐτης: Βίαιο;

Αιμίλιος Χειλάκης: Βέβαια, βέβαια. Για να συνομιλήσεις τότε, στην πλατεία Αττικής, έπρεπε να κατέβεις κάτω και να πλακωθείς με κάποιον στο ξύλο, για να παίξεις μπάλα. Γιατί παίζανε μπάλα οι άλλοι κι έπρεπε να τους δείρεις για να πάρεις τη θέση τους, για να παίξεις μπάλα. Θεωρούσαμε ότι αυτό είναι το φυσιολογικό. Όχι, με τον τρόπο που γίνεται σήμερα. Με τον τρόπο των συμμοριών που χτυπάνε κάποιους κάποιους. Εμείς τότε... κεφαλοκλειδώματα, ποιος θα

νικήσει, ποιος θα έχει τη σωματική ρώμη... Αυτό ήταν το καλημέρα. Βέβαια, αν άντεχες και πάρα πολύ γινόσουν φίλος μου. Γιατί έτσι είχαμε μάθει.

Και ξαφνικά ήρθε ένας άνθρωπος και με έμαθε ότι... μαζί με τα διαβάσματά μου, μαζί με τα Εξάρχεια και αυτά τα διαβάσματα τότε και με έμαθε ότι, ξέρεις... ο τρόπος για να κοινωνικοποιηθείς, μπορεί να είναι και εντελώς διαφορετικός. Να λες ιστορίες.

Τέλειο; Σπουδαίο; Οι σίχτοι τι είναι; Μικρές ιστορίες.

Νίκος Μωραΐτης: Είναι προφορικός λόγος, όπως το θέατρο.

Αιμίλιος Χειλάκης: Ακριβώς. Και γιατί αγαπάμε τα τραγούδια; Γιατί μπορούμε να λέμε μικρές ιστορίες σε δύο λεπτά με επανάληψη. Κουπλέ ρεφρέν, κουπλέ ρεφρέν, το βγάλαμε το τραγουδάκι, λέει. Και λες τώρα το κουπλέ πάρα πολύ ωραία, λέει την ιστορία. Το ρεφρέν την επιβραβεύει, την υποστηρίζει, την επικυρώνει την ιστορία. Κι έτσι γράφεις ένα πολύ ωραίο τραγούδι. Εγώ δεν μπόρεσα να γράψω ποτέ τραγούδια...

Νίκος Μωραΐτης: Έτοιμο σε βλέπω.

Αιμίλιος Χειλάκης: Υπάρχουν στιχουργοί... Όχι, ξέρω τον τρόπο, ξέρω τον τρόπο, αλλά δεν πρόκειται ποτέ να μπω σε κάτι, να μπω σε κάτι το οποίο... Δηλαδή όταν θαυμάζεις τον Γκάτσο... Εγώ πεθαίνω για τον Γκάτσο. Ακόμα και τώρα. Δηλαδή...

Ποιος είμαι τελικά; Είμαι Χατζιδάκις, Γκάτσο. Είμαι το παιδί που ακόμα και τώρα ακούει Χατζιδάκι, τη "Νυχτερινή λειτουργία" και βάζει τα κλάματα.

Νίκος Μωραΐτης: Κάτσε, τώρα αυτοί πότε έρχονται στη ζωή σου και οι δύο;

Αιμίλιος Χειλάκης: Εκεί ήρθαν, εκεί..

Νίκος Μωραΐτης: Μα πώς γίνεται να έρθουν με τον Μπακούνιν ο Γκάτσο και ο Χατζιδάκις;

Αιμίλιος Χειλάκης: Μα αυτό... Και βέβαια ήταν... Γιατί ήταν... Μάλλον, με τον Καβάφη ήρθαν αυτοί.

Νίκος Μωραΐτης: Έτσι το καταλαβαίνω περισσότερο.

Αιμίλιος Χειλάκης: Ξέρεις τι... Δεν είναι πλίνθοι κέραμοι ατάκτως ερριμμένοι. Όχι. Είναι πράγματα τα οποία ήρθαν στη σειρά τους. Ο Χατζιδάκις υπήρχε εκεί τον άκουγες... Κάποια στιγμή...

Νίκος Μωραΐτης: Στο σπίτι;

Αιμίλιος Χειλάκης: ...άκουσες τον σίχο. Ακούς τη μουσική, ακούς τη μουσική, ακούς τη μουσική, ακούς τον σίχο. Λες, τι λέει εδώ; "Οι αδελφές Τατά από τον Λαγκαδά", η μια έγινε αυτό, η άλλη έγινε αυτό.

"Οι αδελφές Τατά" είναι πολύ σκληροί οι στίχοι. Ναι, αλλά ακούς "Οι αδελφές Τατά από τον Λαγκαδά". Και λες τώρα, λαλαλαλα παιδικό τραγούδι. Όταν ξαφνικά άκουσα τους στίχους, συγκλονίστηκα.

Νίκος Μωραΐτης: Φεύγουν μια μια...

Αιμίλιος Χειλάκης: Φεύγουν μια μια, πεθαίνουν. Και ήταν μια, ήταν δυο τελικά, ήταν μια τελικά...

Πρόσεξε τώρα, όλα αυτά αρχίζεις και μέσα στο μυαλό σου και στην ανάγκη σου να πεις μετά τη γνώμη σου, όλα αυτά αρχίζουν να παίρνουν τη θέση τους. Έως που μπήκα στη Σχολή στο Θέατρο Τέχνης και υπήρξαν εκεί πέρα δυο εξαιρετικά επιδραστικοί άνθρωποι για μένα. Ο Μίμης ο Κουγιουμτζής, ο οποίος τον έχουμε χάσει εδώ και 22 χρόνια και η Ρένη Πιπτακή, η οποία είναι ακόμα και μας συντροφεύει με την τέχνη της.

Νίκος Μωραΐτης: Κουν και οι δύο έτσι;

Αιμίλιος Χειλάκης: Κουν και οι δύο, βέβαια. Οι οποίοι με μάθανε ότι καλό το υψηλό, αλλά υπάρχει κάτι το οποίο είναι το επί του πρακτέου. Από το επί παραδείγματι, ήρθα στο επί του πρακτέου. Και άρχισαν λοιπόν να συμβαίνουν πράγματα, να μου συμβαίνουν πράγματα, τα οποία με δυσκόλευαν.

Είμαι ο άνθρωπος ο οποίος το πρώτο έτος της Σχολής θέλαν να τον διώξουν. Γιατί δεν ήμουν καλός, καλά κάνανε οι άνθρωποι. Γιατί είχε μπει μέσα ένα παιδί στο πρώτο έτος....

Νίκος Μωραΐτης: Συνεδριάσαν και είπαν παιδιά, αυτός δεν τραβάει να του προτείνουμε να φύγει ή τον κόβεις και φεύγει;

Αιμίλιος Χειλάκης: Ότι πρέπει να φύγει. Το παιδί που λέγεται Αιμίλιος Χειλάκης δεν είναι καλός για το έτος, να τον κόψουμε. Και είχε μείνει τότε ο Μίμης (Κουγιουμτζής) και η Ρένη (Πιπτακή) και είπαν ας του δώσουμε ακόμη μία ευκαιρία. Το έμαθα μετά από χρόνια εγώ αυτό, δεν το έμαθα τότε. Μετά από χρόνια το έμαθα. Αλλά, βεβαίως και καλά κάνανε που θέλαν να με διώξουν. Γιατί εγώ ήμουν...

Μπήκα στη Σχολή... ενώ μπήκα ως εξαιρετικό ταλέντο, ήμουν ένας εξαιρετικά μηδέν, απαθής. Δεν ήξερα τι να κάνω, πώς να το διαχειριστώ. Ένα παιδί από το λύκειο, στα 17μισή του μπαίνει στη Σχολή και από μαθητής ξαφνικά γίνομαι μέλλον επαγγελματίας. Πώς το διαχειρίζεται αυτό ένα παιδί; Εγώ ακόμη και τώρα μπερδεύομαι. Πώς να πω σε ένα παιδί που μόλις έχει τελειώσει το λύκειο ότι πρέπει να σε διαχειριστώ ως επαγγελματία. Για αυτό και έχω διδάξει μόνο μία φορά σε μία Δραματική Σχολή και δεν το ξανάκανα ποτέ. Γιατί τους κοίταγα κι εγώ σαν μέλλοντες επαγγελματίες, ενώ τα παιδιά είναι μαθητές λυκείου ακόμα. Και δεν μπορώ να το διαχειριστώ αυτό.

Να λοιπόν ένας άλλος άνθρωπος που είμαι, ότι βλέποντας τα λάθη μου τα αναλαμβάνω και κάνω στην άκρη.

Είμαι... η λεωφόρος Αλεξάνδρας. Το γήπεδο του Παναθηναϊκού. Είμαι ένα παιδί, που πήγαινε με τα πόδια, να δει μεσημέρι αγώνες στη Λεωφόρο, του Παναθηναϊκού. Μας βάζανε στην άκρη εκεί τα παιδιά όλα, κανένα τσούρμο, καμιά πενηνταριά παιδιά, στο δεύτερο ημίχρονο να δούμε τζάμπα τον αγώνα. Χάναμε, κερδίζαμε δεν είχε σημασία. Ξαναγυρίζαμε το βράδυ, πηγαίναμε από την Αλεξάνδρας στην πλατεία Αττικής, μία μεγάλη ομάδα παιδιών. Γυρίζαμε σπίτι. Μας είχε συμβεί κάτι.

Είναι σπουδαία ηλικία τα 15. Τα 15 είναι αυτή η κορύφωση ή μάλλον η ακμή της εφηβείας. Αν το καταλάβεις και συμφιλιωθείς με αυτό, έχεις κερδίσει κάτι σπουδαίο. Δεν μετανιώνεις για τα λάθη σου και αγαπάς τον εαυτό σου. Δεν αυτοτιμωρείσαι. Γιατί λες, τώρα ο 15χρονος εαυτός μου πάει να κυριαρχήσει μέσα μου.

Νίκος Μωραΐτης: Είσαι;

Αιμίλιος Χειλάκης: Ρε παιδί μου, εμένα πολλές φορές κυριαρχεί ο 15χρονος εαυτός μου μέσα μου. Απλά πρέπει να του θυμίσω ότι έχουμε μεγαλώσει πια.

Νίκος Μωραΐτης: Ναι, αλλά καλό δεν είναι κιόλας;

Αιμίλιος Χειλάκης: Καλά, βέβαια είναι καλό, τα πάντα είναι καλά. Δεν υπάρχει κάτι που είναι λάθος. Στο είπα πριν. Υπάρχει αυτό που είναι χρήσιμο στη στιγμή. Μερικές φορές ο 15χρονος εαυτός που θέλει να τους πλακώσει όλους στο ξύλο για να πάρει την μπάλα, δεν είναι χρήσιμος κοινωνικά.

Νίκος Μωραΐτης: Όχι, αλλά με τα διαβάσματά του και το πώς άνοιξε αυτός ο μικρούλης.

Αιμίλιος Χειλάκης: Ναι, ναι.

Νίκος Μωραΐτης: Άνθισε με έναν τρόπο... ή άρχισε τέλος πάντων. Νομίζω ότι αυτή η στιγμή του ανθίσματος είναι, ρε παιδί μου... πρέπει να είσαι πολύ τυχερός να την καταλάβεις. Υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι στα 30 τους δεν έχουν ανθίσει ακόμα. Αυτό που για σένα έγινε στα 15 για άλλον μπορεί να γίνει στα 30...

Αιμίλιος Χειλάκης: Και στα 50... Εντάξει, φυσιολογικό. Αρκεί να καταλάβεις. Επίσης, αρκεί να αγαπήσεις τον εαυτό σου. Στην ερώτηση "ποιος είσαι τελικά;" να έχεις το θάρρος να απαντήσεις. Πόσοι έχουν το θάρρος να απαντήσουν σε αυτό; Ποιος είμαι; Δεν θέλω να ξέρω ποιος είμαι, θα σου πουν πολλοί.

Δεν θέλω να ξέρω ότι είμαι ο άνθρωπος ο οποίος με ανάγκασαν να γίνω βίαιος γιατί ήταν πατριαρχική η κοινωνία και έπρεπε να αποδεικνύω ότι σαν αγόρι έχω τη δύναμη στα χέρια μου. Δεν το θέλω αυτό. Ναι, αλλά δεν μπορώ να αρνηθώ ότι έχω υπάρξει. Δηλαδή σε όσους λέω ότι ήμουν βίαιος, λένε εσύ βίαιος; Παιδιά, όλοι βίαιοι είμαστε, ακόμα και λεκτικά... Άμα θέλουμε να επιτεθούμε σε κάποιον μπορεί να γίνουμε πάρα πολύ βίαιοι λεκτικά. Το θέμα είναι θες να επιτεθείς βιαίως λεκτικά για να τον κατατροπώσεις τον άλλον ή για να του πεις κάτι;

Εκεί είναι η διαφορά, Νίκο. Το τι αναλαμβάνεις από τον εαυτό σου ή αν το κάνεις, να ξέρεις ότι θα πρέπει να ζητήσω κάποια στιγμή συγγνώμη που αυτό τον άνθρωπο, που έφτασα σε αυτό το σημείο να του μιλήσω έτσι. Μπορεί να το κάνουμε; Μπορεί και όχι... Μπορεί και ναι, όμως...

Νίκος Μωραΐτης: Το έχεις κάνει;

Αιμίλιος Χειλάκης: Ναι, νομίζω το έχω κάνει.

Νίκος Μωραΐτης: Τώρα, στο κομμάτι οικογένεια, έχω την αίσθηση, από ό,τι κατάλαβα υπάρχει ο πατέρας, η μητέρα και ένας αδερφός; Έχω μέχρι τώρα την αίσθηση σαν να είναι ένα πράγμα... Σαν να μην τους ξεχωρίζεις στον τρόπο που επέδρασαν.

Αιμίλιος Χειλάκης: Έχεις απόλυτο δίκιο. Τα διαβάσματά μου στηρίχθηκαν πολύ στου αδερφού μου τα διαβάσματα. Η άρνηση των γονιών μου να κάνω κάποια πράγματα, με βοήθησε πάρα πολύ στο να πειστώσω να τα κάνω. Άρα, να τους δείξω ότι μπορώ να το κάνω. Αυτό το σύστημα των τριών τους..., είναι κάποιοι άνθρωποι που εγώ είμαι από δω, δηλαδή αυτοί είναι εδώ και εγώ είμαι εδώ. Είμαστε οικογένεια, αλλά αν μας δεις όλους μαζί δεν θεωρείς ότι εγώ ανήκω σε αυτή την τριάδα. Γιατί εγώ ανέλαβα τον εαυτό μου σε σχέση με αυτό και που πραγματικά ήθελα.

Νίκος Μωραΐτης: Ναι, αλλά πώς ενώ τα διαβάσματα ήταν κοινά... Δηλαδή, κανονικά θα περίμενα, οι δύο γονείς από δω και τα δύο παιδιά από κει.

Αιμίλιος Χειλάκης: Γιατί κάποια στιγμή... μπορούμε να διαβάσουμε το ίδιο πράγμα, αλλά ο ένας να πάει από εδώ, ο άλλος να πάει από εκεί, ο άλλος να προσπαθήσει για κάτι άλλο, ο άλλος να προσπαθήσει για κάτι άλλο. Γιατί αρχίσαμε και παίρναμε διαφορετικούς δρόμους, εγώ και ο αδερφός μου. Εντελώς διαφορετικούς. Και αυτή τη στιγμή είμαστε δύο άνθρωποι οι οποίοι είναι γνωστοί... Δεν έχουμε σχέση... Δεν έχουμε...

Ξέρεις, είμαστε, ξέρεις, από αυτά τα αδέρφια που δεν ξέρουμε τι κάνει ο ένας με τον άλλον στην καθημερινότητά του. Θα βρεθούμε θα πούμε τι γίνεται, ναι, αλλά δεν ξέρω εγώ τι ακριβώς παλεύει να φτιάξει ο αδερφός μου, ούτε και ο Νίκος. Γιατί, είμαστε δύο άνθρωποι οι οποίοι προχωράμε στα πράγματα που έχουμε φτιάξει και έχουμε διαφωνήσει σε πολύ βασικά πράγματα. Αλλά ακόμα και αυτό έχει μία αναγνώριση, του ότι εγώ είμαι αυτό, ή θα το δεχτούμε ή όχι. Αν δεν το δεχτούμε ας το πάει καλιά του.

Ποιος άλλος άνθρωπος είμαι; Είμαι η Αθηνά Μαξίμου. Είμαι η Αθηνά Μαξίμου γιατί έχω πολλά πράγματα που θαυμάζω από αυτήν και έχω και πράγματα που δεν θαυμάζω από αυτήν. Και τα έχω και εγώ. Και με βλέπω, όταν κοιτάω την Αθήνα, να κοιτάω τον εαυτό μου σε έναν καθρέφτη. Είμαστε και 21 χρόνια μαζί πια. Δηλαδή κοιτάω σε έναν καθρέφτη.

Νίκος Μωραΐτης: Είναι αλήθεια αυτό το στερεότυπο, το οποίο μοιάζει και πολύ απλοϊκό, ότι όσα ζευγάρια είναι χρόνια μαζί γίνονται λίγο ίδιοι;

Αιμίλιος Χειλάκης: Όχι, δεν σου λέω αυτό. Εγώ σου λέω κάτι άλλο. Σου λέω ότι έχω αρχίσει και αντιλαμβάνομαι τα πράγματα από την οπτική της γωνία. Από μια οπτική γωνία που πολλές φορές διαφωνώ.

Νίκος Μωραΐτης: Μάλιστα.

Αιμίλιος Χειλάκης: Αλλά έχω πάρει έναν τρόπο σκέψης της, το ίδιο και η Αθηνά. Και υπάρχουν μέρες που κάτι που διαφωνούσα όταν το έλεγε, μετά από καιρό μπορώ να το λέω ως δικό μου. Γιατί με έχει πείσει στο βάθος. Όχι γιατί ξεχνάω ότι έχω διαφωνήσει και μετά πάω και το λέω. Όχι. Γιατί στο βάθος τελικά με έπεισε. Εντάξει, έχει δίκιο, το ακολουθώ. Και όχι λογικά. Το καταλαβαίνω μετά ότι, κάτσε ρε, τι λέω; Μα αφού διαφωνούσα με αυτό, άρα με έπεισε. Το ίδιο και η Αθηνά.

Είμαι ο άνθρωπος που συμπορεύομαι με έναν σπουδαίο... σπουδαία... ευαίσθητο άνθρωπο και με έχει κάνει και εμένα ευαίσθητο. Ή που μου έχει απελευθερώσει την ευαισθησία μου. Γιατί, ξέρεις τώρα, να είσαι Έλληνα, πρωταγωνιστής, θιασάρχης, σκηνοθέτης, είναι όλα ενός πατριαρχικού μοντέλου. Δεν επιτρέπεται να είσαι ευαίσθητος. Δεν είναι φοβερό; Ακόμα και τώρα. Δεν μας επιτρέπεται να είμαστε ευαίσθητοι.

Νίκος Μωραΐτης: Εσύ διάλεξες να γίνεις όλα αυτά. Θέλω να πω ότι θα μπορούσες να περιοριστείς στον ρόλο του ηθοποιού.

Αιμίλιος Χειλάκης: Δεν θα μου έφτανε. Θέλω να πω τη γνώμη μου. Θέλω να πω τη γνώμη μου...

Νίκος Μωραΐτης: Ο θιασάρχης πού κολλάει;

Αιμίλιος Χειλάκης: Ο θιασάρχης κολλάει στο ότι... Ο θιασάρχης δεν είναι αυτός που είναι ο πρωταγωνιστής. Είναι αυτός που έχει την ευθύνη των άλλων, Νίκο μου.

Νίκος Μωραΐτης: Το ξέρω, τελευταίος πληρώνεται

Αιμίλιος Χειλάκης: Όχι μόνο αυτό. Θέλω να είναι όλοι καλά. Δηλαδή, εγώ είμαι παλιάς κοπής θιασάρχης. Θα μπω μέσα και θα κοιτάξω... θα πάω να κοιτάξω όλα τα παιδιά στην παράσταση να δω πώς είναι σήμερα, τι σκέφτεται, πώς είναι με τον σύντροφό του ή τη σύντροφό του, έχουν λεφτά, τα βγάζουν πέρα, έχουν τσακωθεί με κάποιον. Να ξέρω πώς θα είμαστε επί σκηνής.

Και είμαι διαρκώς ο άνθρωπος ο οποίος θα πάει να τους κάνει ένα αστείο. Θεωρώ ότι το χιούμορ είναι ο πιο κοινός κώδικας που μπορείς να έχεις. Εγώ μπορώ να αυτοσαρκαστώ, άρα ο "αρχηγός" τους, εντός εισαγωγικών, μπορεί να φανεί κατώτερός τους και νιώθουν επίσης πάρα πολύ καλά. Όχι, επειδή είναι κατώτερος, επειδή ξαφνικά δεν είναι το πολύ υψηλό, ο σκηνοθέτης, ο πρωταγωνιστής.

Μπορεί να σου πει η Ελένη Καρακάση ή ο Χριστόδουλος Στυλιανού που παίζαμε πέρσι στην παράσταση, πρόπερσι, ότι ο Αιμίλιος ερχόταν και έλεγε αυτά τα κρύα αστεία διαρκώς και δεν ξέραμε τι να κάνουμε. Αλλά δέναμε, κατάλαβες τι λέω; Έλεγα ένα κρύο αστείο, μόνο και μόνο για

να πούνε όλοι ωχ βρε Αιμίλιε, πάλι τι λες! Αλλά κατευθείαν, όμως, επί σκηνής πια, ήμασταν μαζί. Αυτό είναι ο θιασάρχης.

Εγώ, αναλαμβάνω την ευθύνη μου. Είμαι ο άνθρωπος ο οποίος αναλαμβάνει την ευθύνη του.

Νίκος Μωραΐτης: Έχει και οικονομικό ρίσκο, όμως, έτσι;

Αιμίλιος Χειλάκης: Αυτό είναι ο παραγωγός Αιμίλιος.

Νίκος Μωραΐτης: Θα μπορούσε να πει κανείς ότι άσε έχω τον μισθό μου μία χαρά, του ηθοποιού, ενδεχομένως και του σκηνοθέτη, δυο σε ένα, ας αναλάβει άλλος την ευθύνη. Πιστεύεις ότι υπάρχει κάποιο πρόσωπο ή κάτι στη ζωή σου που σε οδήγησε να αναλαμβάνεις και τέτοια ρίσκα; Γιατί δεν είναι απλό το πράγμα εδώ πέρα. Μπορεί να κερδίσεις από μία παράσταση και μπορείς να καταστραφείς κιόλας, έτσι;

Αιμίλιος Χειλάκης: Μάλλον ο Λευτέρης Βογιατζής. Γιατί θαύμαζα πάρα πολύ στον Λευτέρη το ότι αναλάμβανε την ευθύνη των πραγμάτων. Δεν θα σε άφηνε ποτέ απλήρωτο, ο Λευτέρης. Θα έκανε μία παράσταση που θα έμπαινες μέσα και θα συμμετείχες, κάτι τεράστιο. Είχε την ευθύνη του αυτό. Ήταν πολύ σκληρός με ηθοποιούς γιατί με έναν τρόπο, ήθελε να τους κάνει να κάνουν το καλύτερο που μπορούν να κάνουν.

Απλά εμείς σαν παιδιά που είμαστε οι ηθοποιοί, και στα 55 μου, εγώ παιδί είμαι ως ηθοποιός, δεν θέλουμε να μπούμε στα πολύ βαθιά. Ο Λευτέρης ήταν επιδραστικός ακριβώς σε αυτό, αυτό το τοξικό, ότι ερχόταν και σου έλεγε μπορείς καλύτερα, είσαι βολεμένος με αυτό που κάνεις; Μα αυτό που κάνεις τώρα είναι μέτριο, είναι λίγο... Επειδή σε πιέζω να το βγάλεις παραπέρα αυτό ξαφνικά με κάνει εμένα φασίστα, μου έλεγε. Όχι, με κάνει τον άνθρωπο που σου λέει πώς να κάνεις καλύτερο. Το ότι εσύ δεν θες να το κάνεις καλύτερο είναι γιατί είσαι ένας άνθρωπος ο οποίος... δεν είναι θέμα ότι είσαι ατάλαντος, είσαι τεμπέλης. Την τεμπελιά σιχαινόταν ο Λευτέρης.

Νίκος Μωραΐτης: Ήταν το ίδιο σκληρός και με τον εαυτό του, έτσι;

Αιμίλιος Χειλάκης: Πάρα πολύ. Απλά, δεν το αντέχεις ρε παιδί μου, τώρα ένας άνθρωπος να σε φέρνει... να σου σηκώνει έναν καθρέφτη διαρκώς και να σου δείχνει ποιος είσαι. Δεν το αντέχεις.

Ο Λευτέρης πάντως και ο οποιοσδήποτε Λευτέρης στη ζωή μας ψάχνει να βρει από σένα το καλύτερο. Απλά είναι σπάνιο να έχει καλό τρόπο αυτός που το ψάχνει.

Εγώ προσπαθώ, όχι να γίνω Λευτέρης, προς Θεού δεν μπορώ να το κάνω αυτό, κανείς μας δεν μπορεί να το κάνει. Θέλω να είμαι ένας άνθρωπος ο οποίος είναι επιδραστικός στους ανθρώπους του με καλό τρόπο. Αυτό προσπαθώ.

Ξέρεις ποιος άλλος είμαι επίσης; Είμαι ο άνθρωπος ο οποίος... δεν αντέχει... ποιος να σου πω... πώς να στους εξηγήσω τώρα αυτούς τους ανθρώπους... Τους ανθρώπους οι οποίοι στριγγίζουν και φωνάζουν για να μην ακούσουν όχι για να ακουστούν. Πλείστα παραδείγματα πολιτικών.

Νίκος Μωραΐτης: Ε, καλά και γενικότερα...

Αιμίλιος Χειλάκης: Δεν μπορώ τον άνθρωπο ο οποίος φωνάζει για να μην σε ακούσει. Αυτός με βγάζει εκτός εαυτού. Δεν ξέρω να τον διαχειριστώ αυτόν τον άνθρωπο... Με διαλύει... Και ηθοποιοί υπάρχουν φαντάζομαι... Και βέβαια... Δεν... Είναι λίγοι οι ηθοποιοί που θαυμάζω πάνω στον κανόνα που σου λέω ποιους ανθρώπους θαυμάζω. Τους περισσότερους δεν τους θαυμάζω, είτε γιατί δεν αναλαμβάνουν την ευθύνη τους είτε είναι απλά εγώ παίζω, δεν με νοιάζει τι συμβαίνει στον θίασο, εγώ θέλω να πάρω τα λεφτά μου και να φύγω... Δεν μπορώ... δεν μπορώ...

Δεν μπορώ αυτόν τον άνθρωπο ο οποίος έχει του κόσμου το ταλέντο και μπορεί να είναι επιδραστικός και το μόνο που τον ενδιαφέρει είναι ο εαυτός του. Δεν μπορώ τους ανθρώπους οι οποίοι είναι ο εαυτός τους.

Γιατί επίσης, είμαι ο άνθρωπος ο οποίος είναι οι άλλοι. Γιατί χωρίς τους άλλους δεν μπορώ να είμαι. Γιατί καταλαβαίνω ποιος είμαι από τον τρόπο που με κοιτάς. Γιατί θα καταλάβω αν έχω κάνει λάθος ή αν έχω κάνει κάτι σωστό από το πώς είχε αντίκτυπο σε σένα.

Θα μου πεις πολύ πρωταγωνιστικά δεν τα βλέπεις όλα αυτά; Ότι είσαι πολύ Αιμιλιο-κεντρικός για να δεις τι ακτινοβολείς στους άλλους; Ναι, Νίκο, αυτό είμαι όπως όλοι μας. Είμαι και αυτός ο οποίος έχει ονειρευτεί τη μέρα της κηδείας του γιατί είναι ο πρωταγωνιστής στην κηδεία. Ξέρεις, στην κηδεία σου, ο πρωταγωνιστής είσαι. Το είχα πει σε έναν ψυχολόγο, μου λέει φυσιολογικό, μου λέει είναι. Έχεις ονειρευτεί ότι σε κλαίνει όλοι, γιατί τους λείπεις. Δεν είναι φοβερά εγωιστικό;

Δεν είναι κακό να θρέψεις το "εγώ" σου. Δεν είναι κακό να πανηγυρίσεις το ποιος είσαι, να μιλήσεις για το επίτευγμά σου. Το θέμα είναι να νομίζεις ότι είσαι ο καλύτερος. Εκεί είναι το πρόβλημα.

Νίκος Μωραΐτης: Πάντως, το ότι αποδέχεσαι ότι είσαι τόσοι άλλοι, το "εγώ" λίγο το ρίχνει. Γιατί αυτό τουλάχιστον έχει πλαστεί από τόσα πρόσωπα, τα οποία παραδέχτηκες έτσι, εδώ, ότι σε αποτελούν.

Αιμίλιος Χειλάκης: Μα είμαι η Μιρέλλα Παπαοικονόμου. Αν η Μιρέλλα δεν μου έχει δώσει τη δυνατότητα να παίξω σε ένα υπέροχο σήριαλ κάποτε, δεν θα είχα γίνει ένας γνωστός ηθοποιός. Η Μιρέλλα είναι πια... είναι συγγενής μου. Μας έχει παντρέψει με την Αθηνά. Δηλαδή, ξέρεις είναι αυτό που συγγενεύεις με τον άνθρωπο που σου δίνει μία μεγάλη δυνατότητα.

Είμαι ο Νίκος Γραμματικός όταν μου δόθηκε η δυνατότητα να παίξω στους "Απόντες". Μου δόθηκε ένας τρόπος από ένα σπουδαίο μυαλό να συμμετέχω σε κάτι μεγάλο. Είμαι οι άνθρωποι οι οποίοι μου δόθηκε η ευκαιρία να δείξω τι μπορώ να κάνω. Όχι ποιος είμαι. Τι μπορώ να κάνω.

Ρε παιδί μου, λέει ποιος είσαι τελικά; Τι κάνεις, για να σου πω ποιος είσαι. Ποιος είναι οι πράξεις σου;

Δηλαδή, τον Σοφοκλή, τον Σωκράτη, τον Ευριπίδη, τον μελέτησαν πάρα πολύ καλά οι Κέντρο-ευρωπαίοι και εμείς από κει πέρα τους πήραμε ξανά, και τον Αριστοτέλη. Άρα, Έλλην είναι ο έχων την ελληνική παιδεία. Όχι αυτός ο οποίος είναι εξ αίματος. Που στο κάτω-κάτω τι θα πει το εξ αίματος, δεν το καταλαβαίνω, ειλικρινά. Η γραμμή, λέει, του αίματος. Τι εννοείτε, ρε παιδιά; Μία γραμμή αίματος ξαφνικά. Ότι δηλαδή, τι;

Τη μόνη γραμμή αίματος που καταλαβαίνω είναι της άμεσης οικογένειάς μου. Μου έχει δοθεί το αίμα του πατέρα μου και της μητέρας μου και του αδερφού μου. Πολύ ωραία. Τι είναι το εξ αίματος; Το ελληνικό το αίμα. Είναι ένας πνευματικός όρος.

Ο Έλληνας είναι ο άνθρωπος ο οποίος έχει δεχτεί την ελληνική παιδεία που την είχε αρνηθεί όλη η ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, που το λέμε εμείς Βυζάντιο. Μην ξεχνιόμαστε. Είχε αρνηθεί η χριστιανική θρησκεία το 330 κάτι και μετά Χριστόν την αρχαία ελληνική σκέψη. Ευτυχώς, που γλίτωσε και μας ήρθανε σκέψεις τεράστιες.

Το να μπορέσεις να μιλήσεις για το τι είναι ο ξένος, όπως μιλιέται στην Οδύσσεια το τι είναι ο ξένος, γιατί η Οδύσσεια είναι γραμμένη επάνω στο τι είναι ο ξένος. Και αντί για να διαβάσουμε τι είναι ο ξένος, ο οποίος έχει μεγάλη ταυτότητα και θαλασσοδέρνεται δεξιά και αριστερά, για να καταλάβουμε και τι είναι... τι ήταν ο μετανάστης ο Έλληνας σε όλη την Ευρώπη ή τι είναι ο μετανάστης αυτή τη στιγμή από τις χώρες τις αραβικές, θα μπορούσαμε να το καταλάβουμε αν είχαμε διαβάσει σωστά την Οδύσσεια.

Πνευματικά εγώ, ένας φίλος μου Γερμανός και μία φίλη μου Ιταλίδα ηθοποιός είμαστε Έλληνες.

Νίκος Μωραΐτης: Μάλιστα.

Αιμίλιος Χειλάκης: Γιατί έχουμε κοινή ρίζα στην αντίληψη του τι είναι δραματουργία, του τι είναι ο τρόπος σκέψης. Τι είναι ο δυτικός πολιτισμός. Η Μελόνη δεν είναι Έλληνας, ούτε ο Ορμπάν, ούτε η Λεπέν, ούτε ο Μιχαλολιάκος είναι Έλληνας. Δεν είναι Έλληνες, δεν αντιλαμβάνονται την ελληνικότητα. Αυτό είναι το ζήτημα. Γιατί εμείς πάμε να πούμε είμαι Έλληνας σε σχέση με τον Αλβανό. Πω, τώρα τι να του εξηγήσεις... Ναι, σε ποια βάση ελληνικότητας μιλάς; Στην εθνότητα ή στον εθνικισμό;

Να και κάτι άλλο που είμαι. Είμαι ένα πολιτικό ον. Το οποίο μου επιτρέπεται να μπορώ να συνομιλώ με όλους αυτούς. Γιατί ρωτώ. Γιατί ρωτώ για να ακούσω. Βεβαίως, αν έρθει... αν έρθει κάποιος και διαφωνήσει κάθετα μαζί μου και χιμήξει επάνω μου λεκτικά, θα απαντήσω. Μπορώ να απαντήσω, όπως έχεις καταλάβει από τον ποταμό των λέξεων που σου λέω τόσην ώρα, νομίζω πως μπορώ να απαντήσω. Γιατί έχω τις κατάλληλες ερωτήσεις για να μπορέσω να συνομιλήσω.

Είναι δύσκολη η ερώτηση που βάζεις στην εκπομπή σου. Θα δυσκολευτεί πολύς κόσμος να σου μιλήσει. Γιατί είναι άλλος ποιος είσαι και άλλος ποιος θα ήθελες να είσαι. Εγώ δεν σου έχω πει ποιος θα ήθελα να είμαι...

Νίκος Μωραΐτης: Όχι, ποιος είσαι.

Αιμίλιος Χειλάκης: Θα είναι πολύ ωραία εκπομπή άλλη αυτή.

Νίκος Μωραΐτης: Το κρατάμε.

Αιμίλιος Χειλάκης: Βεβαίως.

Νίκος Μωραΐτης: Αιμίλιε, αυτός είσαι τελικά και ευχαριστώ πάρα πολύ και ευχαριστούμε και εσάς και σας περιμένουμε στα επόμενα. Αλλά, επειδή σίγουρα ξέχασες κάποιον, θα ήθελα να γυρίσεις προς την κάμερα και να θυμηθείς το πρόσωπο το οποίο έχεις ξεχάσει, από αυτά που σε καθόρισαν.

Αιμίλιος Χειλάκης: Τον Δομάζο. Τεράστια προσωπικότητα. Ο Γιώργος ο Καραγκούνης, είναι φίλος μου, είναι αγαπημένος. Τον αγαπώ πάρα πολύ τον Γιώργο, ένας σπουδαίος αθλητής. Είναι πολύς ο κόσμος ο οποίος θαυμάζω. Και σου μιλώ για τους ανθρώπους που θαυμάζω, ακόμα και αν έχω διαφωνήσει μαζί τους.

Νίκος Μωραΐτης: Πάντως, μου αρέσει να κλείσουμε βάζοντας γκολ. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Αιμίλιος Χειλάκης: Για τον Γιώργο Καραγκούνη, ρε γαμώτο, ναι.